

Automata mosógép, jugoszláv kooperációval

A KGM miniszteri értekezlete hétfőn a Hajdúsági Iparművek munkájával, a háztartási gépek helyzetével foglalkozott. A vállalat 1957 óta 1 millió 800 ezer mosógépet, 520 ezer centrifugát, 127 ezer forróvíztárolót, 169 ezer porszívót készített. Munkájukat gazdaságilag hosszú ideig nem tudták elegendő szilárdan megalapozni. Az árbevétel 1968. január 1-ig nem fedezte a termelési költségeket, a költségéhez 20 százalékkal az állam járult hozzá. A vállalat nem fordított kellő figyelmet termékeinek korszerűsítésére, a választék bővítésére, a zülalt gazdasági helyzetben a gyár 1968 végére fizetése képtelenné vált. Tavaly személyi változás történt a vállalat vezetésében. Azóta felmérték a termékek piacképességét, korszerűsítési terv végrehajtását kezdtek meg, a múlt év végére a gyár pénzügyileg konszolidálódott, visszanyerte hitelképességét. Bővítették a gyártást a keresett cikkek közül. Egy jugoszláv céggel kooperációs szerződést kötöttek, amelynek alapján 1970-ben megkezdik a Hajdúsági Iparművekben a mosóautomata gyártását. Új porszívó-típusok forgalombahozatalát is tervezik.

A gyár az idén 974 millió, 1975-ben 1476 millió forint értékű árut termel.

Új neonok, régi bánat

Mi minden eshet az ember fejére ebben a városban! Verébáldás, a színház előtt, s mellett vakolat, a Kárasz utcán pedig esetleg egy betű. Semmi tévedés: a Camea reklám C-betűje az egyik oldalon azért nem világít, mert lepottyant. Igaz, előbb megnézte, hogy nincs-e alatta valaki, s így balesetet nem okozott. Hamarosan pótolják, mára készen hever a neon-szerviz vezetőjének asztalán.

Tarolt a hó

Olyan kevés a neon-reklám Szegezen, hogy mindenkinél azonnal feltűnik, ha egyik-másik elromlik. A legtöbbet még mindig a Kárasz utcai Óra-ékszer leégett reklámját csodálják, aminek javítását egy biztosítási illetve jótállási perpatvar hátráltatja. S tán az sem kevésbé, hogy a hatvan ezer forint értékű szerkezetben ötvenezer forintnyi kár esett, tehát tulajdonképpen újra lenne szükség.

Ennél is több kárt okozott szigorú telünkön a háztetőkről lezúduló hó, a szakemberek felmérése szerint több mint negyedmillió forintot. De jóval többet is, hiszen — az anyagiakon túlmenően — a város esti képét gazdagították a most már lassan feléve sötétülő fellatokat. Némelyiknek javítását már megrendelték — például a Böröndös Ktsz-ét — csak még nem készültek

el a javítással, másokérol most tárgyalgatnak, többek között az Expressz-irodaérol.

Edes álom

Nemcsak a javításokkal van baj még mindig. Az ígéretekkel, a tervekkel is. A Kárasz utca rekonstrukciója után ugyanis azt várta volna az ember, hogy legalább Szegezen ezen az egyetlen részén köteleznék minden üzemeltetőt arra, hogy illő fellatralt vagy non-reklámmal rukkoltson ki. Köteleznék is, mégis akad néhány sötétlő üzlethomlokzat: semmit sem tesz a rétesbolt, mely oly makacsul ragaszkodott helyéhez, de a jóval nagyobb szomszéd, a rádió-villamossági szakszövetkezet is csak arra volt képes, hogy egy Orion-emblémával jelezze esténként letét.

Lehet, csak amolyan operettbeli „édes álom” az, hogy Szegezen központjának este a ragyogó utcal és diszkivilágítás mellett ötletes neonok adják meg valaha is városias jellegét? Mindenestre figyelemre méltó, hogy a Kecskeméti melletti habshelygyár olyan neon-reklámmal készítettet azzal a neon-szervizzel, amely Szegezen jobbára csak javítást, hogy két kilométerre világlik, egészen az ország-útig. De ha a neon-reklám gazdaságosságát hiába is bizonygatnánk Szegezen-szerűen, nem volna tán hiábavaló, ha bizonyos városrészekben köteleznék az esti utcakép ilyen gazdagítására az üzleteket, éttermeket.

Otel és Kékgolyó

Azt is el tudná a jámbor polgár képzelni, hogy gyorsabban figyeljenek fel a neonok tulajdonosai a hibákra. Mert az semmiképpen sem vonzó a szemnek, ha a Hotelből csak az otele olvasható a Tisza-szállón, vagy az Optikából az Optika, a Lenin körúton. Valahogy szívesebben áll meg a sétáló azoknak az üzleteknek a kirakata előtt, amelyeknek nem sötétlenek a neonbetűi.

A fesztivál kezdetére valószínűleg ismét minden rendben lesz, már az a kevés, ami van. De azért szeretnénk egész évben neonfényes utcákra járni, nem tiltakoznánk az ellen sem, ha néha a kereskedelem megpróbálna bennünket reklámjai segítségével rábeszélni egyes áruira. Ebben a vendéglátás — ha ez nem is mond manapság túl sokat — bizony megelőzi.

A város legdrágább neonja fogja majd díszíteni a strand Tiszagyöngye nevezetű éttermét, ha a víz levonul, s az építők felvonulnak. Ezt a reklámmat úgy tervezték, hogy majdnem Szegezen, s Újszegezen felé is világítani fog, egyelőre azonban csak az innső parton gyönyörködhetünk benne. A szegedi neon-szerviznél rendelte meg az áféssz a Deák Fecrec utcában nyitandó Kékgolyónak a falból kiugró neonját.

Reklámszünet haladóknak

Az amerikai postászsítrák alkatával kitértek, hogy néhány nap alatt is vérszenes romlott a vásárlási kedv, mert a derek átlagamerikaiak nem kapták meg azokat a reklámkiadványokat, amelyeknek hatására vásárolni szoktak. A fellett reklámnak ugyanis megvan az a jó tulajdonsága, hogy arra alapoz, amit a modern ember egyre jobban szeret: a kényelemre, arra, hogy a vásárlót megkímélje meg a válogatás fáradságaitól is.

Lehet hogy nálunk, ha minden szegedi neon kialudna néhány napra, nem észlelnének változást a kereskedők. De valószínűleg csak azért nem, mert Szegezen nincsenek igazi reklámok, csak feliratok. Azokat meg nappal is látni. De nem lenne rossz, ha végre valaki kipróbálná, hogy mennyit jelent egy ötletes neon-reklám: valószínűleg nem járna rosszul. A város pedig semmiképpen sem.

Veress Miklós

Arany pecsétgyűrű

A Kenderfonó és Szövőipari Vállalat május 1. előestéjén tartott vállalati ünnepségének minden résztvevőjére nagy hatást gyakorolt a 40 éves törzsgárdatagok jutalmazása. Egymás után, megilletődve mentek az elnöki asztalhoz: Lengyel Mária, Bódi Szilveszterné, Patkó Sándor, Vopaleczki Lajos, Járóli Jenőné, Zöldi József és Mészáros Kálmáné — ahol Tóth László vezérigazgató arany pecsétgyűrűt adott át számukra.

Aranygyűrű a munkahely iránti hűség elismeréseként, munkások számára... Kifejezi hazánk megváltozott társadalmi viszonyait. Szépen mutatja a vállalat megbecsülését hűségese dolgozói iránt. Kiváló szorgalmú, a gyár, a munkahely iránt mélyen hű munkásokat ünnepeltek ott azokban a percekben.

Valamikor régen az arany a kiváltságos osztály számára a kincsképzés eszköze, a mérhetetlen gazdagság és a pompa jele volt. Olyan kincs volt számukra, melynek fénye mások nehéz munkájától származott, mások munkájának eredményének elcsatásából eredt. Az aranygyűrű most is fényesen ragyog, mint régen, de most a sok munkát látott és végzett munkásokra — jutalomként, Csillagása kifejezi társadalmunk és a gyári kollektíva elismerését e nagyszerű, hűségese nyolc munkásnak.

Az emlékgűrű átadásakor a „Tisza” sok ünnepet látott koncertteremben leirhatatlan volt a feszültség. Az öröm a résztvevők szemére könnyből vont fátyolt, a torkokat pedig az együttérzés szorongatta. A feszültséget a felcsattanó taps oldotta fel egy-egy pillanatra.

V. D.

GAZDÁLKODÁS

A „jól öltözött” termék

Mikor kelendő egy termék? — ennek akár tíz kritériumát is fel lehetne sorolni s még mindig csak az elején tartanánk. Bizonyos azonban, hogy az első közzött kellene említeni a termék „öltözkét”, a csomagolást. Ha ez tetszetős, vonzó, figyelemkeltő, mindjárt nagyobb eséllyel küzdhet az áru a vevő kegyelért.

Ezért is nevezik üzleti körökben „néma eladónak” a csomagolást, hisz valóban az eladásban segít, mintegy szószólója lesz a termék értékeinek. Ma — a hazai piacon s a nemzetközben egyaránt — mindinkább szöhoz kívánják juttatni az üzemek ezt a néma eladót. Javulás van e tekintetben az élelmiszeriparban — a konzervgyár és a paprikafeldolgozó több példát szolgáltat rá —, de erősíteni, gyorsítani is kell a jó tendenciákat.

Mindez már nemcsak egy iparág belügye. Mint a Minisztertanács elnökhelyettese, Fehér Lajos is utalt rá a napokban, konzervgyári zászlóavató beszédében, megfelelő korszerű alapanyagokat kell biztosítani az élelmiszeripar számára, szorosabban kell fűzni a kapcsolatot az ezeket előállító üzemekkel. Vagyis: meg kell teremteni annak előfeltételeit, hogy a lendületesen fejlődő termelést a külső megjelenés kellően reprezentálja. Annál sürgetőbb ez, mert a szegedi üzemek esetében is nem egyszer tapasztaltuk, hogy a csomagolóanyag hiánya vagy körülményes beszerzése lassította egy-egy új cikk megjelenését.

Elhanyagolt anyagok

Ki vigyáz ezekre az anyagokra? — vetődik fel az emberben a kérdés, mikor különféle építkezések, tatarozások környékén cementet, deszkát, téglát, cserepet s egyéb építőanyagokat lát. A válasz többnyire lakonikus: senki. Az úgymond: élelmesebbek ki is használják a gyakori őrizetlenséget: hol csak csipegetik, „fogasztgatják”, hol pedig alaposan megdézsmálják az értékes anyaghalmazt. Mójuk van rá, annál inkább, mert sajnos ezek az anyagok elég sokat „tartózkodnak” a tethelyen.

A megszokotthoz viszonyítva üdítő színfoltot látunk a napokban. Alighogy a tatarozás, cserepezés véget ért, már oda is állt a tehergépkocsi a maradekért, és vitte. Gondosan felrakták rá mindent, semmi sem árválkodott hetekig a volt munkahelyen, sem szemétként — rontva a városképet, sem kallódó anyagként —, csábítva az építkezések szarkait.

Persze sokkal örvendetesebb volna, ha mindennek nem kellene külön örülni, ha már így lenne természetesen. Hiszen az oda- és elszállítás szervezettegével egyenes arányban csökken az anyag veszendősége is, s ha már öröket úgy sem lehet mindenhová állítani — a szervezett, szabályos forgásra kell törekedni.

Magas mércével

Egy szövetkezetben, ahol egész sor veszteséges termék gondjait latolgatták, kerekén megmondta véleményét az egyik dolgozó az összefüggésekről. Summázata: az utólag okos emberekből elégük van, minden részleg élére olyan szakembert kell állítani, aki előre is okos tud lenni, s nem eső után kezd a köpenyeg szükségességén elmélkedni.

Vannak, akik azt hangoztatják: sok a követelmény manapság egy-egy vezetővel szemben. Igaz. De az is tény, hogy a technika rohamos fejlődésének, a piac gyors változásainak korában — szinte nem lehet elégét kívánni. S hogy jogos a mérce magasra helyezése, azt a fenti példa illusztrálja: maga a közösség vallja kárát, ha a bizonyítvány-magarázó, az utólag okos emberek irányítják, körültekintő, előrelátó, a szakma legújabb vívmányait és a piac helyzetét alaposan ismerő vezetők helyett.

Simai Mihály

MAI VARRÓLÁNYOK

Körülbelül 15x6 méteres helyiség, benne asztalok egymással párhuzamosan, a falon népszerű színeszónák és színeszék képei. A tűzőgépek szapora kattogásán keresztül néha elkapni a rádióból hangzó melódiát. Nem gyár még, de több mint az egyszerű műhely.

A gépek fölé fiatal lányok, asszonyok hajolnak. Kezüik alól tízenvalahány percnként pillékönnnyű, női kartonruhákat vándorolnak a hátuk mögé, ahol egyetlen férfi dolgozik: a vasaló.

Milyen az életük? A naponta percnyi pontosan felzúgó varrógépek, a monoton egyszerűségű hétköznapiok, a huszonvalahány megszokott arc között.

Aki válaszol — Novák Éva, a varróbrigád fiatal vezetője.

— Mit lehet erről mondani, hirtelen nem is tudom. Fizikailag nem nehéz a munkánk, mindannyian körülbelül 1300—1500 forintot keresünk, és általában kétszáz darabos sorozatnál kisebbet nem csinálunk. A Férfi- és Női Divatszabó Vállalat „gyára” vagyunk; vidékre is dolgozunk, üzleteknek, áruházaknak. S ami fontos, 1968 júliusától van együtt ez a társaság.

Hogyan lettek munkatársból szinte barátok?

— Ha én hanyagui illesztem össze az anyagot, a mellettem levő is ráfizet. Ezért azután mindenki a saját érdekében, s a más érdekében is becsülettel dolgozik. A többi szinte magától következik... Talán szerencsénk is volt abban, hogy nem akadt köztünk kihúzó. Tudja, hogy van az, lányok, asszonyok között nincs titok. Megismertük egymás otthoni gondjait, de nem éltünk soha ezzel vissza. Rosszindulatú pletykák nem teremtettek. És ha valakinek hirtelen segíteni kellett, a Kállai Éva-brigádból, ez a mi nevünk, akadt támogatókra. Elmondok egy példát. Amióta brigádban élünk, három mentek férjhez, ott voltunk a lakodalmakon. A legtöbbet és legjobban talán Hódi Jánosnénak izgultunk: az ő menyasszonyi ruháját ugyanis a brigád varrta össze. Nemrég a vállalat versenyben jól szerepeltünk és jutalmat kaptunk. A jutalom ma is megvan, „kineveztük” gyorssegélynek. A 600 forint közös kasszában lapul, s akinek valamilyen sürgös kölcsönre van szüksége, kivehet belőle.

Megtudom közben, hogy a tagok miről nevezeteseek. Dóczy Mihályné a Kállai brigád érdekvédelmi „harcosa”, szabad időt sem k-

mélve intézi az ügyes-bajos dolgokat, akár jutalomosztásról vagy üdülésről van szó. Hogy Spieske Rezsóné, a Terike nagyon szorgalmas, Tanács Etelka a legbeszédesebb, Róza Ida meg amolyan „borúra derű”... A „mama”; Zakar Pálné igyekszik gondjába venni az alkalmi csempeték veszteseit, s ha kell, békét teremt. Hargitai Lászlóné, a részleg vezetője azért szeretik, mert éppen olyan, mint bármelyikük...

A vasaló, Kovács János tagbaszakadt, vidám mosolyú ember. Ő abból „él”, amit a lányok, a keze alá adnak, annyit keres, amennyi ruhát a lányok megvarrnak. Megkérdeztem tőle, hogy érzi magát ennyi nő között és szereti-e ezt a feladatot? Azt felelte: „Véleményem szerint könnyű.”

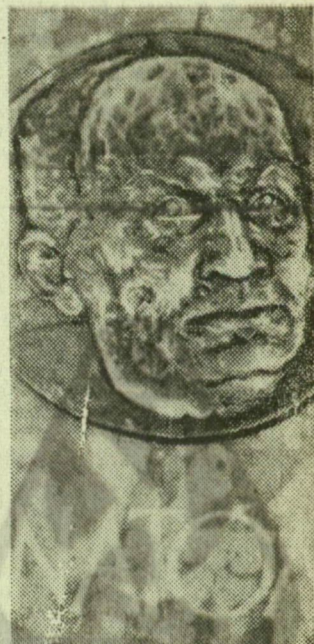
Napjaink egyik felét munkában töltjük. A nehezebbiket, a felelősségteljesebbet, a Kállai Éva-brigád lányai, asszonyai csodálatos érzékel és bölcsességgel rálátaltak arra a titokra, amelyek az egymás után következő műszakokat emberivé, széppé teszik. Azt hiszem, ezzel nemcsak hétköznapijaink munkában töltött felét sikerült szebbé tenniük, hanem egész életüket is.

Matkó István

Szegezen szobrai

Gellért Albert 1894—1967

(229.) A neves orvostudós emléktáblája a Kossuth Lajos sugáruati anatómiai intézetben látható. Készítője: Tóth Sándor Szegezen élő és alkotó szobrászművész.

KEDD, 1970. MÁJUS 5.

DEL MAGYARORSZÁG 5